

Een prachtig ongrijpbare Hamlet

THEATER

Hamlet vs Hamlet

**Toneelgroep Amsterdam /
Toneelhuis**

★★★★★

Het toneel is van glas. Fragiel tilt het de personages boven de rommel van het slagveld en de dood uit. Op dat breekbare podium speelt Hamlet toneel alsof zijn leven er vanaf hangt. Zo hoeft hij de dood onder zijn voeten niet te zien.

Het beeld van de mens als toneelspeler, die met zijn verbeelding de constante herinnering aan de dood op afstand tracht te houden, komt geregeld terug in Shakespeare's 'Hamlet'. De Vlaamse schrijver Tom Lanoye, die het stuk bewerkte voor Toneelgroep Amsterdam en het Antwerpse Toneelhuis, onderstreept in zijn tekst die thematiek extra met enkele stevige ingrepen. Zo introduceert hij het personage van de geest van Yorick – de nar waarover bij Shakespeare slechts wordt gesproken – als degene die Hamlet een rol leert spelen om greep te krijgen op zijn twijfelende binnenste. Dat levert een magische scène op waarin Yorick (Katelijne Damen) grandioos 'Romeo en Julia', 'Antigone' en 'Medea' citeert om Hamlet te confronteren met al even weifelachtige toneelpersonages. Lanoye zet dat toneelspel af tegen een bloedige oorlog – waarnaar Shakespeare slechts verwijst – die de fantasierijke mooispelerij meer dan naïef maakt. Het toneel tilt de

mens misschien esthetisch en intellectueel boven lijden en dood uit, minder zichtbaar of minder verschrikkelijk worden die er niet van. Regisseur Guy Cassiers laat zijn toneelspelers als schimmen over de even prachtige als onheilspellende glazen speelvloer van ontwerper Ief Spincemaille dwalen. Niemand doet dat mooier als Abke Haring als Hamlet. Door haar kleine gestalte en jongensachtige uiterlijk, haar fysieke spel en haar volwassen, precieze tekstbehandeling wordt haar personage fascinerend ongrijpbaar: geen jongen, maar ook geen man, niet mannelijk, maar ook niet vrouwelijk. Harings Hamlet is even wijs als naïef en ze maakt volkomen begrijpelijk waarom het haar personage maar niet lukt om wraak te nemen op de dood van zijn vader. Hij is veel te druk spelend uit te vinden wie hij wil zijn. In de tussentijd is hem zijn mogelijkheid tot wraak al lang ontnomen.

Hamlet de mogelijkheid ontzeggen om uiteindelijk tot actie over te gaan, is misschien wel de briljantste ingreep van Cassiers en Lanoye in de tekst. Hij blijft zo de kunstenaar zonder daden die overal de schoonheid van wil zien. Een acteur met veel mooie woorden, maar zonder handeling. Gespeeld door een fantastische actrice.

ROBBERT VAN HEUVEN

Tot 14 juni 2014 op tournee door Nederland en Vlaanderen. www.tga.nl